

## **İslam ölkələri Ermənistanın Azərbaycana təcavüzünü pisləyən yeni qətnamə qəbul edib**

### **TƏƏSSÜF Kİ, HƏR İL QƏBUL EDİLƏN BU SƏNƏDLƏRİN ERMƏNİ TƏCAVÜZÜNƏ REAL TƏSİRİ YOXDUR. ÇÜNKİ SÖZDƏ ERMƏNİSTANI PİSLƏYƏN ÖLKƏLƏR ƏMƏLDƏ ONUNLA SIX ƏMƏKDAŞLIQ EDİRLƏR**

İslam Konfransı Təşkilatı (İKT) ölkələrinin xarici işlər nazirlərinin növbəti, 36-cı illik konfransı mayın 23-25-də Suriyanın paytaxtı Dəməşqdə keçirilib. Konfransda Azərbaycanı xarici işlər naziri Elmar Məmmədیارov təmsil edib.

Azərbaycan XİN-dən verilən məlumata görə, nazir Məmmədیارov konfransın plenar iclasında çıxış edib. XİN başçısı İKT ölkələri xarici işlər nazirlərinin 35-ci konfransından (Uqanda, iyun 2008) sonra təşkilat çərçivəsində fəaliyyət, Azərbaycanda keçirilmiş mühüm beynəlxalq tədbirlər barədə məlumat verib. Xatırladaq ki, Azərbaycan 2006-2007-ci illərdə İKT ölkələri Xarici İşlər Nazirləri Şurasına sədrlik edib və qurumun 33-cü sessiyası Bakıda (iyun 2006) keçirilib.

XİN başçısı Məmmədیارov öz çıxışında Azərbaycanın İslam ölkələri ilə münasibətlərin inkişafına böyük önəm verdiyini, bu ölkələrlə siyasi, iqtisadi və humanitar əməkdaşlığı genişləndirdiyini nəzərə çatdırıb. Nazir ölkəmizin Fələstinə yardım üzrə beynəlxalq konfransda (mart 2009) iştirakını, Qəzza zolağında dağıdılmış sosial obyektlərin bərpasına yardım göstərdiyini qeyd edib. Azərbaycan həmçinin İraq ilə maliyyə və humanitar yardımın göstərilməsi sahəsində əməkdaşlıq edir, 2003-2008-ci illərdə Azərbaycanın sülhməramlı kontingenti bu ölkədə xidmət göstərib. Heydər Əliyev Fondu tərəfindən Pakistanda zəlzələdən zərər çəkmiş bölgəsində məktəb inşa edilib.

Azərbaycan XİN başçısı, öncəki İKT toplantılarında olduğu kimi, Suriya paytaxtındakı konfransda da Ermənistanın ölkəmizə hərbi təcavüzü və bu işğalın doğurduğu nəticələr üzərində xüsusilə dayanıb və Qarabağ münaqişəsinin nizamlanması ilə bağlı rəsmi Bakının mövqeyini bir daha müsəlman ölkələri nümayəndə heyətlərinin diqqətinə çatdırıb. Məmmədیارov İKT-nin Qarabağ məsələsində Azərbaycanın ədalətli mövqeyinə verdiyi dəstəyə, qurumun toplantılarında Ermənistanın təcavüzkarlığını pisləyən sənədlərin qəbuluna görə nümayəndə heyətlərinə təşəkkürünü bildirib. XİN başçısı müsəlman ölkələrini Azərbaycan tərəfdən İKT xarici işlər nazirlərinin 36-cı illik konfransına təqdim olunmuş qətnamə layihələrini dəstəkləməyə çağırıb.

Qeyd edək ki, Azərbaycan XİN-dən verilən məlumata görə, İKT ölkələri Xarici İşlər Nazirləri Şurasınının Dəməşq şəhərində keçirilən 36-cı sessiyasının gündəliyinə Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzünə dair 3 qətnamə layihəsi daxil edilib. Həmin sənədlər belə adlanır: "Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzünə dair", "Ermənistanın Azərbaycana təcavüzü ilə əlaqədar Azərbaycana iqtisadi yardımın göstərilməsi haqqında"; "Ermənistan Respublikasının Azərbaycan Respublikasına təcavüzü nəticəsində işğal olunmuş Azərbaycan ərazilərində islam mədəni və tarixi abidələrinin məhv edilməsinə dair". Qeyd edək ki, eyniadlı qətnamələr Azərbaycanın təşəbbüsü ilə İKT-nin öncəki toplantılarında da qəbul olunub. Ümumiyyətlə, Azərbaycan İKT-də təmsil olunduğu 1993-cü ildən bu yana təşkilat hər il Ermənistanın ölkəmizə təcavüzünü pisləyən, Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərinin azad edilməsi, Qarabağ münaqişəsinin dövlətlərin ərazi bütövlüyü çərçivəsində həllini dəstəkləyən və s. məramlı müxtəlif sənədlər qəbul edir. Əlbəttə, bütün bunlar müsəlman ölkələrinin, İslam dünyasının ölkəmizin haqq işinə verdiyi dəstəkdir.

Lakin, eyni zamanda, təəssüflə onu da qeyd etmək lazımdır ki, sıralarında 60-dək müsəlman ölkəsini birləşdirən və dünyanın iri beynəlxalq qurumlarından sayılan İKT-nin Dağlıq Qarabağ məsələsi (eləcə də digər mövzularda) qəbul etdiyi sənədlər deklarativ müddəalar toplusu olaraq qalır, real olaraq həyata keçmir.

Bunun bir səbəbi odur ki, İKT-nin (əksər regional və beynəlxalq qurumlarda olduğu kimi) qərarların icrası üzrə real mexanizmləri, bununla bağlı təsir rıçaqları yoxdur. İkinci və daha mühüm səbəb isə sözügedən qətnamələrə səs verən ölkələrin bir çoxunun əməldə həmin sənədlərə tərs gələn siyasət yeritməsidir.

Başqa sözlə, qətnamə və bəyanat olaraq Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzünü pisləyən, buna son qoymağa çağıran ölkələrin bir çoxu real siyasətdə Ermənistanla sıx əməkdaşlığa malikdir. Hətta bəzi müsəlman ölkələri Ermənistan üçün həyati vacib olan layihələrdə iştirak edir, onların icrasına maliyyə dəstəyi verir. Sonuncular sırasında birinci olaraq cənub qonşumuz İrani qeyd etmək olar. İran rəsmiləri Azərbaycan tərəfi ilə görüşlərdə Ermənistanı təcavüzkar adlandırırsalar da, bunun ardınca erməni tərəfə geniş qucaq açmağı da yaddan çıxarmırlar.

Odur ki, bir daha qeyd etməliyik ki, bu gün İKT çərçivəsində, müsəlman ölkələri sırasında bir tək Türkiyə Qarabağ məsələsində Azərbaycana verdiyi dəstəyi sözdə və əməldə eyni ardıcılıqla həyata keçirir. Yerdə qalan müsəlman ölkələri içində qismən Pakistanı və bir də Ermənistanla hələ münasibətlər qurmamış Səudiyyə Ərəbistanını bu məsələdə Azərbaycana havadar ölkələr saymaq olar.

Elə Suriya paytaxtında keçirilən toplantıda da Azərbaycana gerçək dəstək verən tək ölkə Türkiyə oldu. Türkiyənin xarici işlər naziri Əhməd Davutoğlu İKT xarici işlər nazirlərinin 36-cı konfransındakı çıxışında Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin Cənubi Qafqazda həllini tapmamış çox ciddi problem olduğunu nəzərə çatdırıb. "Təqribən

20 ildir bu problem həllini gözləyir. Azərbaycanın ərazi bütövlüyü təmin olunmalı və Ermənistan işğal edilmiş Azərbaycan torpaqlarından çıxmalıdır", - deyə Davudoğlu bildirib.

Türkiyə XİN rəhbəri çıxışında həmçinin Fələstin probleminə diqqət ayırıb. Nazir dünyada və İslam ölkələrində yeni bir siyasi şəraitin yaranmaqda olduğunu, yeni geopolitik, geostrateji və iqtisadi vəziyyətin meydana çıxdığını vurğulayıb. Onun sözlərinə görə, müsəlman ölkələrinin işbirliyində zamanın tələblərinə, texnologiya və İslam dəyərlərinə uyğun yeni bir yanaşma tərzli olmalıdır.

İKT-nin Dəməşq toplantısında Qarabağ məsələsinə diqqət bir də təşkilatın baş katibi Ekmələddin İhsanoğlu tərəfindən ayrılıb. Yəqin həm də ona görə ki, hörmətli İhsanoğlu da türkdür.

Baş katib İhsanoğlu Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzü ilə bağlı İKT-nin mövqeyini bir daha ifadə edərək təcavüzü qətiyyətlə pislədiklərini, erməni işğalçı qüvvələrinin dərhal və qeyd-şərtsiz bütün işğal olunmuş torpaqlardan çıxmasını tələb etdiklərini vurğulayıb. Baş katib nəzərə çatdırıb ki, Azərbaycan hökuməti Dağlıq Qarabağın Ermənistan tərəfindən işğalına qarşı müqaviməti davam etdirir və bu işğalın dayandırılması üçün BMT Təhlükəsizlik Şurasının bütün qətnamələrini həyata keçirmək lazımdır.

İKT baş katibi İslam dünyasının əsas problemləri sırasında Fələstin-İsrail münaqişəsini qeyd edərək müsəlman ölkələrini Qəzza zolağı əhalisinə yardım üçün sponsorluq etməyə, xüsusilə də Qüdsün işğalının dayandırılması üçün maddi yardım göstərməyə çağırıb. O həmçinin əlavə edib ki, artıq bir sıra İslam ölkələri sayəsində reallaşdırılan İslam təhsilinin inkişafı, maliyyələşdirilməsi və yaxşılaşdırılması kimi ümumi proqramlar həyata keçirilməlidir.

Konfrans dünən qərar və qətnamə layihələrinin qəbul edilməsi ilə öz işini tamamlayıb.

Azərbaycan XİN başçısı E.Məmmədیارov konfrans çərçivəsində bir sıra ikitərəfli görüşlər də keçirib. Azərbaycan XİN rəhbərinin Suriyanın xarici işlər naziri Vəlid əl-Müəllimlə görüşündə ikitərəfli əlaqələrin inkişafı müzakirə olunub. Qeyd edək ki, Suriya XİN başçısı iyunun 2-4-də Azərbaycana rəsmi səfər edəcək.

Azərbaycan XİN rəhbəri Dəməşqdə türkiyəli həmkarı Əhməd Davudoğlu ilə də görüşüb. Onu da qeyd edək ki, Türkiyə XİN rəhbəri mayın 25-də axşam azərbaycanlı həmkarı ilə eyni təyyarədə Dəməşqdən Bakıya gəlib. Bu, Davudoğlunun XİN başçısı postunda Şimali Kiprdən sonra xarici ölkəyə ikinci rəsmi səfəridir.

Türkiyə XİN rəhbəri Şimali Kiprdən sonra məhz Azərbaycana səfər etməkdən məmnunluğunu bildirərək bunun iki ölkə arasındakı qardaşlıq münasibətlərinin bariz nümunəsi olduğunu vurğulayıb. Türkiyənin XİN başçısı jurnalistlərə açıqlamasında Bakıda Azərbaycan rəhbərliyi ilə Ermənistan-Türkiyə və Türkiyə-Azərbaycan münasibətlərini müzakirə etmək niyyətində olduğunu deyib.

**Vüqar ORXAN**